

A Fővárosi Ítéltábla a FINTHA-NAGY Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a jogtanácsos által képviselt I.r. alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Hámori és Soltész Ügyvédi Iroda által képviselt II.rendű alperes neve(II.r. alperes címe) II. rendű alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2013. február 5. napján kelt 38.P.26.198/2009/66. számú ítélete ellen a felperes részéről 67. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 62.218.365 (hatvankétfélmillió-kétszáztizennyolcezer-háromszázhatvanöt) Ft-ot és ezen összeg után 2004. június 14. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félév teljes idejére az adott naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű, 2013. július 1. napjától a kifizetésig napjáig terjedő időre pedig a késedelemmel érintett naptári félév teljes idejére az adott naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot.

A felperest az I. rendű alperes javára perköltségben marasztaló és ehhez kapcsolódóan a bíróság gazdasági hivatalának megkeresésére vonatkozó rendelkezést mellőzi, és kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.950.000 (egymillió-kilencszázötvenezer) Ft + áfa ügyvédi munkadíjból és 855.000 (nyolcszázötvenezer) Ft kereseti illetékből álló elsőfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 975.000 (kilencszázhetvenezer) Ft + áfa ügyvédi munkadíjból és 2.375.000 (kétfélmillió-háromszázhetvenezer) Ft fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 65.675.417 Ft, valamint ezen összeg után 2004. június 14. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra pedig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes

jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű kamata megfizetésére elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás, másodlagosan kártérítés címén. Arra az esetre, ha a bíróság a másodlagos jogcímet találja alaposnak, kérte, hogy egyetemlegesen kötelezze az alpereseket a fenti összeg és a megjelölt mértékű kamat megfizetésére. Tényként adta elő, hogy jogelődje, a F. Kft. 2004. február 10-én szerződést kötött a Z. Rt. tulajdonában álló ingatlan 15270/78140 tulajdoni hányadának árverési vétel hatályával történő megvételére. A megállapodás alapján a II. rendű alperes, mint végrehajtó bankszámlájára 70.000.000 Ft-ot megfizetett, melyet a II. rendű alperes a saját munkadíjának csökkentésével továbbutalt a végrehajtást kérő I. rendű alperes részére. A bíróság jogerős határozatával az árverésen kívüli értékesítést megsemmisítette, az I. rendű alperes azonban az ebből következően jogalap nélkül megszerzett pénzösszeget nem utalta vissza, így a rovására jogalap nélkül vagyoni előnyhöz jutott. Lényegében ugyanezen ténybeli alapon kérte másodlagosan kártérítés címén az I. rendű alperes marasztalását. A II. rendű alperessel szemben előadta, hogy nem tartotta be az értékesítésre és a felosztásra vonatkozó szabályokat és a kárt rendes jogorvoslattal nem lehetett elhárítani.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes szerint a felperes követelése elévült. Fizetési felszólítást ugyanis csak 2009. április 29-én küldött, a keresetlevelet pedig 2009. április 28-án terjesztette elő.

Hivatkozott még arra, hogy nem keletkezett kár, illetve nem történt vagyoncsökkenés, mert a felperesi jogelőd végül tulajdonosa lett a perbeli ingatlannak és a követelését elszámolták. Ebben a körben tényként állította, hogy 2004. június 10-én valamennyi érdekelt fél részvételével az eljáró végrehajtó irodájában egyeztető tárgyalás volt, ahol mindkét árverési vevő, így a F. Kft. is megerősítette, hogy az ingatlan tulajdonjogát továbbra is meg kívánja szerezni, az árverési vételárat nem kéri vissza. A felek megállapodtak, hogy a II. rendű alperest a végrehajtás olyan módon történő folytatására kérik, hogy az elővásárlási jogosultakat a végzés szerint kérdezze meg, majd állítson ki egy új árverési jegyzőkönyvet.

Az I. rendű alperes állította továbbá, hogy mivel a végrehajtási joga fennállt, azt kérték tőle, hogy engedményezze a követelést a W. Kft-re, amely a felperesi jogi képviselő feleségének a cége. A W. Kft-től az engedményezési vételárat megkapta, így átszállt a jelzálogjoga is. A végrehajtási eljárás során hozzá befolyt vételárat az engedményezési szerződés következtében odaadta az engedményesnek, akit a felperes tulajdonában álló cég jelölt ki és szoros összefonódásban áll a felperessel, ilyen módon nem jutott vagyoni előnyhöz, a F. Kft. követelése megszűnt. A felek együttműködését igazolja, hogy minden érintett fél - a W. Kft. és az ingatlan vevői is - a felperes jelenlegi jogi képviselőjének adtak meghatalmazást, aki egyébként a P. Kft-ben tulajdonos.

Az elővásárlási jog kiküszöbölése miatt a F. Kft. 2005. május 31-én csereszerződést, ezt követően 2005. június 1. napján pedig adásvételi szerződést kötött az ingatlan tulajdoni hányadára. A vételár éppen 70.000.000 Ft + Áfa volt. A

Z. Rt. elismerte, hogy azt átvette. Az engedményezési szerződés alapján eljáró jogutódja a **W. Kft.** 2005. június 8-án hozzájárult a jelzálogjoga törléséhez. A vevő a vételárat nem fizette meg, az árverés során teljesített összeget ugyanis a felek beszámították.

A kártérítés vonatkozásában hivatkozott még arra az I. rendű alperes, hogy a **F. Kft.** is kérte a végrehajtót az árverési jegyzőkönyv kiállításával egyidejűleg a vételár kifizetésére és a tulajdonjog bejegyeztetésére, vagyis ő sem tekintette jogellenesnek a kialakult helyzetet. Nem kérte vissza a vételárat sem a 2004. június 10-i egyeztető tárgyaláson, sem a 2005. március 29-i és a 2005. április 8-i levelekben, amikor a felperes leánycége a helyzet rendezésére tett javaslatokat, sem a 2005. november 25-i faxban, amikor a végrehajtási eljárás megszüntetési kérelemről tájékoztatta.

A kártérítési igény azért sem alapos, mert az esetleges kárt a károsult beleegyezésével okozták, hiszen a felperes tulajdonában álló cég kérte, hogy a követelést és az azt biztosító zálogjogot, valamint a helyébe lépő értéket a **W. Kft.**-nek fizesse ki. Ezen túlmenően a felperes közrehatott a kár bekövetkezésében és késlekedett az igénye érvényesítésével.

Az összecszerűség vonatkozásában előadta az I. rendű alperes, hogy az általa kézhez vett összegből a felperes fizetésére csak 62.211.792 Ft összeg jut, a többi a **P. Kft.** által teljesített 180.000.000 Ft-ból kapta.

A II. rendű alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte, mert álláspontja szerint a felperes keresete idő előtti. Másodlagosan az ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy jogellenesen járt el, ugyanakkor hivatkozott arra is, hogy a felperes nem élt a rendes jogorvoslat lehetőségével.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 2.170.000 Ft, a II. rendű alperesnek 2.917.900 Ft perköltséget. Rendelkezett arról, hogy a fenti összegeket a bíróság gazdasági hivatala a felperes által letétbe helyezett 10.000.000 Ft perköltség-biztosítékból utalja ki az alpereseknek, a fennmaradó összeget pedig utalja vissza a letevő részére.

Tényként állapította meg az alábbiakat:

Az I. rendű alperes a **Z. Rt.**-vel szemben végrehajtási eljárást kezdeményezett, amely a II. rendű alperes mint önálló bírósági végrehajtó előtt volt folyamatban. Az I. rendű alperes és a **Z. Rt.** 2004. február 10. napján megállapodást kötött az adósnak a **Z. ... hrsz.** szám alatt felvett ingatlanon fennálló, a végrehajtó által lefoglalt 54715/78140 arányú tulajdona árverésen kívüli, de árverési vétel hatályával történő eladására. 39445/78140 tulajdoni hányad megvásárlására a **P. Kft.**-t, 15270/78140 tulajdoni hányad megvásárlására a **F. Kft.**-t jelölték meg vevőként. Ennek alapján a **P. Kft.** 180.000.000 Ft, a **F. Kft.** 70.000.000 Ft vételárat átutalt az önálló bírósági végrehajtó bankszámlájára.

A II. rendű alperes a 2004. február 10. napján kelt árverési jegyzőkönyvben rögzítette, hogy az ingatlan a Vht. 157. §-a értelmében a felek kérésére árverésen

kívül, árverési vétel hatálya alatt került értékesítésre. Ennek alapján megkereste a földhivatalt, hogy a vevők tulajdonjogát árverési vétel jogcímén a Vht. 153. §-a alapján jegyezze be, egyidejűleg a végrehajtási jogokat és a jelzálogjogokat törölje. 2004. február 12. napján a vételárból elszámolta a végrehajtási költségeket, kifizette a végrehajtást kérő I. rendű alperes követelését, míg a fennmaradó összeget átutalta az adósnak.

Az I. rendű alperes 2004. február 13. napján arra hivatkozással, hogy a követelése megtérült, a Vht. 55. § (1) bekezdésére tekintettel kérte a végrehajtási eljárás megszüntetését. A II. rendű alperes 2004. február 13. napján kiállított intézkedésében rögzítette, hogy az adós tartozása rendeződött, a végrehajtással járó költségek is teljes egészében kiegyenlítésre kerültek, a végrehajtási eljárás befejeződött.

Ezen intézkedéssel szemben az ingatlanban résztulajdonjoggal rendelkező **Ny. Kft.** - mint egyéb érdekelt - végrehajtási kifogást nyújtott be, aminek a Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2004. február 27. napján kelt 2001.Vh.136/2004/7. számú végzésével helyt adott. Az árverésen kívüli értékesítést megsemmisítette, és a II. rendű alperest az eredeti állapot visszaállítására hívta fel. Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a végrehajtónak intézkednie kell a földhivatalnál a tulajdonjog bejegyzési kérelmek törlése iránt is. A végzés ellen az I. rendű alperes, valamint az adós fellebbezést terjesztettek elő, amelynek eredményeként a Zala Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2004. április 28. napján kelt Pkf.20.599/2004/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, és a II. rendű alperest az eljárás folytatására utasította az eredeti állapot helyreállítására kötelezés helyett. Kifejtette, hogy az árverésen kívüli értékesítésre a Vht. 139. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltak is irányadók. Az azok megsértésével történő eladás - akár a végrehajtást kérő és az adós kölcsönös kérelme alapján is - olyan eljárási szabálysértés, amely az árverésen kívüli értékesítés megsemmisítéséhez vezet. Rögzítette további mulasztásként, hogy a II. rendű alperes a közös tulajdonban lévő ingatlan árverésen kívüli eladásához az adósnak nem minősülő tulajdonostársak beleegyezését nem szerezte be. Így az ingatlan árverésen kívüli eladása a kifogásra és annak sikerére figyelemmel tulajdonjog változást nem eredményezett, ezért az értékesítés megsemmisítésén túl további intézkedés nem szükséges, a végrehajtási eljárást azonban nyilvánvalóan folytatni kell.

Az I. rendű alperes a 2005. április 20. napján kelt szerződésben a **Z. Rt**-vel szemben fennálló követelését a **W. Kft**-re engedményezte. Tájékoztatta az engedményest, hogy 220.556.022 Ft és járulékai iránt végrehajtási eljárás van folyamatban, amelynek során árverésen kívüli, de árverési vétel hatályával történő eladás folytán a **P. Kft.**, valamint a **F. Kft.** 180.000.000 Ft, valamint 70.000.000 Ft vételárat megfizettek, és a végrehajtó ennek eredményeként 2004. február 12. napján a részére 222.184.971 Ft-ot átutalt.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2005. május 6. napján és 2005. június 16. napján jogerőre emelkedett 2001.Vh.136/2004/21. számú végzésében megállapította, hogy a végrehajtási eljárásban jelen per I. rendű alperese mint végrehajtást kérő jogutódja a **W. Kft.**

A **F.** Kft., valamint a **Z.** Rt. között 2005. május 31. napján csereszerződés jött létre, amely szerint a felek a **F.** Kft. **Z.** ... hrsz. alatti ingatlanon fennálló 1 tulajdoni illetőségét a **Z.** Rt. **Z.** ... hrsz. alatt felvett ingatlanon fennálló 54715/78140 arányú tulajdoni illetőségéből 160/78140 tulajdoni hányadra értékegyeztetéssel elcserélték. A tulajdoni hányadok értékét Áfával terhelt 710.312 Ft-ban határozták meg.

Az ugyanezen felek között 2005. június 1. napján létrejött adásvételi szerződés értelmében a **Z.** Rt. eladott az 54715/78140 arányú tulajdoni hányadából 14950/78140 tulajdoni hányadot 70.000.000 Ft + Áfa, vagyis bruttó 87.500.000 Ft vételárért. A **F.** Kft. a vételárat a szerződés aláírásával egyidejűleg kiállított számla alapján 2005. június 30. napjáig volt köteles megfizetni.

A felperes jogelődje a korábbi végrehajtás során az I. rendű alperes részére megfizetett vételárat be kívánta számítani a kialakult vételárba, melyet az adós elfogadott, és ehhez az I. rendű alperes jogutódja hozzájárult.

A **P.** Kft. a 2005. július 19. napján kelt II. rendű alpereshez írt levelében kérte a jogalap nélkül megfizetett 180.000.000 Ft-ból a végrehajtó által alaptalanul elszámolt díj visszafizetését és tájékoztatást, hogy a fennmaradó összeg kinek került kifizetésre.

A **W.** Kft. a 2005. augusztus 8. napján kelt és 2005. augusztus 24. napján érkeztetett kérelmében - az I. rendű alperes 2004. február 13. napján kelt kérelmével azonos tartalommal - mint a végrehajtást kérő jogutódja a Vht. 55. § (1) bekezdés a./ pontja alapján kérte a végrehajtási eljárás megszüntetését.

A Zala Megyei Földhivatal a 2005. november 22. napján kelt 31.286/2005. számú határozatában a **P.** Kft. és a **Z.** Rt. fellebbezéseire tekintettel a Zalaegerszegi Körzeti Földhivatal 41.396/2005. számú határozatát megváltoztatta. Elutasította a II. rendű alperesnek a zalaegerszegi 6568/3. hrsz. alatti ingatlanra vonatkozó tulajdonjog bejegyzése iránti megkeresését, elrendelte a **Z.** Rt. 54715/78140 hányadú tulajdonjogának újbóli bejegyzését, továbbá az I. rendű alperes jelzálogjogának és végrehajtási jogának ismételt feltüntetését, vagyis az előző jogi állapot visszaállítását.

A **F.** Kft. a 2005. december 13. napján kelt nyilatkozatával hozzájárult ahhoz, hogy a bíróság a végrehajtási eljárást megszüntesse.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2006. február 6. napján hozott 2001.Vh.136/2004/40. számú végzésével a **W.** Kft. mint végrehajtást kérő végrehajtás megszüntetése iránti kérelmét elutasította. Határozatának indokolásában egyebek mellett kifejtette, hogy értelmezhetetlen az árverési vevők azon nyilatkozata, miszerint a végrehajtási eljárás megszüntetése nem áll ellentétben jogos érdekeikkel. A végrehajtási joggal terhelt ingatlan tulajdonjogában a végrehajtási eljárás eredményeképpen változás nem következett be. Így valójában az árverési vevők egyenlítették ki az adós tartozását, aki az ellene folyó végrehajtási eljárás során még gazdagodott azzal az összeggel, amely a 220.000.000 Ft-on felül az árverésen befolyt. A végrehajtónak intézkednie kell egyfelől az árverési vevők által befizetett vételár vevők részére történő visszafizetéséről, a megsemmisített árverés alapján felszámított munkadíj, jutalék és a végrehajtói kamarának járó általános költségátalány jogcímén megfizetett összegek visszafizetéséről. A végrehajtási eljárást folytatnia kell mindaddig, amíg a bíróság a határozatában írtakkal ellentétes állapot áll fenn.

A Zala Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2006. március 22. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság határozatát helybenhagyta.

Ezt követően a **P. Kft.**, mint egyéb érdekelt a 2006. június 19. napján érkezett beadványában végrehajtási kifogást terjesztett elő, amelyben kifogásolta egyrészt a díjjegyzék kiállításának mellőzését, másrészt pedig azt, hogy az árverésen kívüli értékesítés megsemmisítése ellenére az általa kifizetett vételárat a végrehajtó jogsértő magatartása miatt két és fél éve nem kapja vissza, az ingatlan tulajdonjogát pedig megszerezni nem tudta.

A **W. Kft.** 2006. január 11. napján - az I. rendű alperessel 2005. április 20. napján kötött engedményezési szerződésre utalással - a követelését engedményezte az **E. Kft.** engedményesre. A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2007. február 9. napján kelt 2001.Vh.136/2004/74. számú végzésében megállapította, hogy a végrehajtást kérő jogutódja a **E. Kft.**

A **F. Kft.** a 2006. március 31. napján kelt engedményezési szerződéssel a II. rendű alperesnek kifizetett, majd a végrehajtó által az I. rendű alperesnek átadott 65.675.417 Ft és járulékai visszafizetésére irányuló követelését jelen per felperesére engedményezte. Ezen engedményezett követelés ekkor már nem állt fent.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2006. szeptember 18. napján kelt 2001.Vh.136/2004/56. számú végzésével a **P. Kft.** egyéb érdekelt és a **Z. Zrt.** adós végrehajtási kifogásának részben helyt adott. Megállapította egyidejűleg, hogy az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtó a végrehajtási eljárás befejeződését jogszabályellenesen állapította meg és díjjegyzék kiállítására nem volt jogosult. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen vissza a **P. Kft.**-nek 11.137.257 Ft-ot, a **F. Kft.**-nek pedig 4.331.156 Ft-ot és a végrehajtási eljárás folytatására utasította.

Ezen végzéssel szemben a **P. Kft.**, valamint a **F. Kft.** fellebbezést terjesztett elő. A **F. Kft.** kérte a végzés megváltoztatását azzal, hogy a 4.331.156 Ft után a végrehajtó a törvényes késedelmi kamat megfizetésére is köteles. A Zalaegerszegi Városi Bíróság a fellebbezést hivatalból elutasította.

A Zala Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság végzésével a Zalaegerszegi Városi Bíróság 56. sorszámú határozatát részben megváltoztatta, és a végrehajtót kötelezte a **P. Kft.**-nek visszajáró 11.137.257 Ft visszafizetésén túl ezen összeg után a 2004. június 8. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamat megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

A **Z. Zrt.** 2007. április 17-i hatállyal felszámolás alá került, erre tekintettel a Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2007. május 9. napján kelt végzésével a perbeli végrehajtási eljárást megszüntette.

A 2009. szeptember 28. napján kiadott tulajdoni lap értelmében a **Z. ... hrsz.** alatti ingatlanon 160/78140 tulajdoni hányad vonatkozásában 2005. június 14-i hatállyal csere jogcímén, 14950/78140 tulajdoni hányad vonatkozásában 2006. február 17-i hatállyal adásvétel jogcímén a **F. Kft.** rendelkezik tulajdonjoggal.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy a per megszüntetésére a II. rendű alperes által előadott okokból nem látott lehetőséget, mert a felperes a hatályos jogszabályok alapján nincs elzárva attól, hogy

esetlegesen terjesszen elő kereseti kérelmeket. Ő viseli annak a kockázatát, hogy ha a bíróság az elsődleges kereseti kérelmében foglaltakat megalapozottnak tartja a II. rendű alperes perköltségében marasztalja.

Megállapította továbbá, hogy a követelés nem évült el. A kár bekövetkezése az árverési vétel hatályával történő értékesítést megsemmisítő döntéssel kapcsolatos jogerős bírósági határozat kézbesítéséhez fűződött. A 2004. júniusi határidőkhöz képest 5 éven belül a felperes a jelen pert megindította, így az elévülés nem vitatható módon megszakadt.

Az „elsődleges kereset” tekintetében rögzítette, hogy a felperes azt a Polgári Törvénykönyvről szóló és jelen ügyben alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 361. §-ának (1) bekezdése alapján jogalap nélkül gazdagodás címén terjesztette elő. Mindvégig hivatkozott ugyanakkor az alperesek részéről megnyilvánuló jogszabálysértésre, jogszabályellenes magatartásra. Amennyiben a felek között jogellenes magatartás alapján jön létre jogviszony, úgy azt a deliktuális felelősség szabályai alapján kell megítélni és nem lehet áttérni a jogalap nélküli gazdagodás esetére. A felperes által előadott tényállás és az abból levont igényérvényesítés között ezért mindvégig diszkrepancia állt fenn. Így az elsődleges kereset nem alapos, a felperes által előadott tényállítások bizonyítása esetén sem foghatott volna helyt, ezért az alperesek védekezését egyebekben az elsőfokú bíróság nem vizsgálta.

A „másodlagosan kereseti kérelem” tekintetében abból indult ki, hogy az árverésen kívül, de az árverési vétel hatályával történő tulajdonszerzés esetében a Vht. 157. §-a és a régi Ptk. 120. §-a alkalmazandó. Az értékesítés esetleges későbbi megsemmisítése folytán a vevő a megszerzett tulajdonjogát elveszti, ami azt jelenti, hogy a vételár visszajár, a végrehajtónak a munkadíjjal el kell számolni. Az I. rendű alperes jogellenes magatartása ezért megállapítható.

Nem tudta alátámasztani azt az állítását, hogy a felperesi jogelőd kifejezett kérésére került sor az adóssal szemben fennálló követelése engedményezésére. Hasonlóképpen nem bizonyították az alperesek a 2004. június 10-ei egyeztetést. Az I. rendű alperes és a W. Kft. között létrejött engedményezési szerződés rendelkezik az I. rendű alperest terhelő kötelezettségekről, ami tartozásátvállalásnak tekinthető és nincs jogi akadálya annak, hogy az engedményezésre és a tartozásátvállalásra vonatkozó szabályok együttes alkalmazásával a szerződés alanya az egész szerződéses pozícióját átengedje harmadik személy részére. Ehhez azonban a szerződés eredeti alanyainak és a harmadik személynek az együttes, tehát háromoldalú megállapodására van szükség, ilyet pedig nem csatolt az I. rendű alperes.

Az elsőfokú bíróság szükségesnek találta annak vizsgálatát is, hogy az I. rendű alperes a felperesi jogelőd árverési vevővel egyetértésben engedményezte-e a hozzá átutalt összeget, az árverési vevő miért nem követelte vissza hosszabb ideig a vételárat, kielégítést kapott-e mástól, és ha igen, milyen mértékben. Ha a jogelőd kára a jogutódlást megelőzően elenyészik, a felperesnek nincs mit érvényesítenie. Ennek rögzítését követően az elsőfokú ítélet az alábbiakat fejtette ki.

B. R. tanúvallomása nem volt alkalmas arra, hogy megdöntse a felperesnek a következetes és teljes bizonyító erejű okirattal alátámasztott előadását, mely szerint nem pusztán a csatolt nyilatkozat, hanem az engedményezési szerződés is 2006. március 31. napján kelt.

Megállapítható, hogy a felperesi jogelőd hozzájutott ahhoz a vagyontárgyhoz, melynek korábban megfizetett vételárát kárként kívánta érvényesíteni. Az adásvételi szerződés hatályba lépésének feltételeként a felek rögzítették, hogy az ingatlant terhelő jelzálogjogosult hozzájárulása szükséges.

Az I. rendű alperes és a **W. Kft.** az engedményezési szerződésben megállapodtak, hogy az engedményes **W. Kft.**-t terheli a 2. pontban rögzített mindennemű kötelezettség és költség 2005. április 20. napját követően.

Mindezek egybevetésével megállapítható, hogy az I. rendű alperes jogutódjaként olyan személy hozzájárulására volt szükség a szerződés hatályba lépéséhez, aki az I. rendű alperes kötelezettségeit is vállalta és tisztában volt vele, hogy a vételár egy része a jogelődjének kifizetésre került.

E körben nem volt jelentősége annak, hogy ehhez a jogosított hozzájárult-e, ennek mindössze az volt a jogkövetkezménye, hogy a felperesi jogelőd ezt követően is a kára fennálltaig követeléssel élhetett volna az I. rendű alperessel szemben.

Mindezekon túlmenően **B. R.** érdektelen tanú kifejezetten és egyértelműen rögzítette, hogy a kialakult vételár áfa terhén kívül pénzmozgás nem volt az adásvétel során, sőt annak összegét határozottan 70.000.000 Ft-ban jelölte meg, ami azonos a 2004 februárjában kifizetett összeggel.

Az igény elenyészését támasztotta alá az is, hogy a felperesi jogelőd a végrehajtási eljárás során soha nem kifogásolta a vételár visszafizetésének elmaradását, még az állított engedményezést megelőzően sem.

A tanú arra is határozottan nyilatkozott, hogy a követelés engedményezése azt követően történt, hogy az adásvételi és a csereszerződés az ingatlanokra elkészült. Nem okozhatott zavart az sem, hogy az engedményezési szerződés és a nyilatkozat két eltérő okirat volt, mert okirattellenes volt a felperes jogi képviselője azon előadása, mely szerint egy év eltelt e két okirat keltezése között, hisz a nyilatkozat egyben tanúsítja az engedményezési szerződés keltét is. A tanú alátámasztotta az engedményezési nyilatkozaton feltüntetettek helytállóságát, hiszen azt adta elő, hogy az engedményezési szerződés megkötésének időpontjára már tehermentesekké váltak az ingatlanok.

Az ily módon aggálytalanul megállapított tényeket a beszerzett vevői folyószámla kárton sem volt alkalmas megdönteni. A felek a szerződésben az azzal egyidejűleg kiállított számláról rendelkeztek, de ilyen számla a könyvelés kártonrészében nem szerepelt. A fizetési mód tekintetében az „átu” megjelölés helyett „egy” került feltüntetésre, melyből az „átutalástól” eltérő „egyéb” fizetési módra lehet következtetni és ez akár beszámítás is lehet.

Az adásvételi szerződés nem vitásan teljesedésbe ment, és a végrehajtást kérő a hozzájárulását követően kifejezetten akként nyilatkozott, hogy kéri a végrehajtás megszüntetését.

Figyelemmel kellett lenni a felperesi jogi képviselő által a **W. Kft.** képviseletében megfogalmazott álláspontra, mely szerint a bíróság nem vizsgálhatja a végrehajtás

megszüntetése körében az egyéb érdekeltek miért járultak hozzá a megszüntetéshez, és ennek folytán az érdekeltek jogséremlme miért nem valósult meg. Ebből a contrario arra is lehet következtetni, hogy maga is úgy értelmezte a F. Kft. nyilatkozatát, hogy a végrehajtás megszüntetése „jogséremlmet nem valósít meg”.

Az, hogy az adásvétel során az adós céget milyen motiváció vezette, és miért fogadta el az I. rendű alperessel szemben fennálló követelés beszámítását a jelen kereseti kérelem tekintetében, nem bír jelentőséggel. A károsult tekintetében nincs olyan előírás, mely szerint kizárt lenne, hogy a kára megtérítését akár harmadik személytől is elfogadja. A kár megtérülése ténykérdés és ez az érintett felek egyező magatartása útján bekövetkezett.

A felperesi jogelőd egy évvel később szerezte meg a perbeli ingatlan tulajdonjogát és a jogügyletben még kifejezetten hivatkoztak az I. rendű alperest illető zálogjogra, sőt a végrehajtási jogra is. Az I. rendű alperes tekintetében a tartozásokat átvállaló jogi személy hozzájárulására volt szükség a szerződés hatályba lépéséhez.

A felperesi jogelőd törvényes képviselőjének aggálytalan, érdektelen nyilatkozatára figyelemmel megdőlt az a felperesi állítás is miszerint sem a felperes, sem a jogelődje a megsemmisített végrehajtási cselekményből származó tartozás átvállalásához nem járult hozzá.

Mindezekre tekintettel olyan követelést ruháztak át a felperesre 2006 márciusában, amely időközben megtérült.

Egyébként a kereset összegszerűsége sem lehet helytálló, mert az I. rendű alperes részére nem került kiutalásra a teljes befizetett vételár, abból az adós is részesült.

A II. rendű alperessel szembeni kereset tekintetében megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a 2004. február 10-ei és 12-ei intézkedései jogszabályt sértettek. Osztotta e körben a Zala Megyei Bíróság Pkf.22.149/2006/2. számú végzésében foglaltakat, mely szerint a végrehajtónak az értékesítés során figyelemmel kellett lennie a Vht. 149. §-ának (1) és Vht. 153. §-ának (2) bekezdésében {helyesen 161. § (2) bekezdésében} foglaltakra. Egyetértett azzal is, hogy az árverés megsemmisítését, illetve az árverésen kívüli vétel érvénytelenségének megállapítását követően köteles lett volna a felvett vételárral elszámolni. Ugyanakkor megállapítható volt, hogy a felperesi jogelőd a fenti jogsértőnek állított intézkedések tekintetében rendes jogorvoslattal a Vht. 217. §-a alapján nem élt. 2004 júniusát követően a végrehajtó mulasztása miatt sem terjesztett elő kifogást sem a F. Kft., sem a jogutódja. A jelen ingatlanszerzésben érintett másik árverési vevő (P. Kft.) magatartása mutatja, hogy ezen kifogásolás, mint rendes jogorvoslat akár eredményre is vezethetett. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a végrehajtónál elfekvő összegek visszafizetése iránt benyújtott kifogások tekintetében a felperes jogelődje észrevételt nem tett. A II. rendű alperes a bíróság iránymutatása alapján eljárva a végrehajtást kérő, sőt az adóst is felhívta a megsemmisített árverés alapján befolyt összegek visszafizetésére, mely intézkedése azonban az iratok tanúsága alapján nem vezetett eredményre.

A felperes tehát e körben nem bizonyította, hogy a kár elhárítására nyitva álló rendes jogorvoslati módokat igénybe vette, de azt sem hogy a végrehajtó magatartása miatt nem került utóbb visszafizetésre a pénzösszeg.

A felperes tartozott bizonyítani továbbá, hogy a kártérítési igény jogosítottjává vált. A csatolt engedményezési nyilatkozatból és B. R. tanú vallomásából arra lehetett egyértelmű következtetést levonni, hogy az engedményezett az I. rendű alperes volt. Ennek ellenkezőjét a szerződés becsatolásával a felperes bizonyíthatta volna, azonban erre bizonyítást nem ajánlott fel.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyet kizárólag az I. rendű alperessel szemben tartott fenn. Azt kérte, hogy az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet részben változtassa meg és az I. rendű alperest a keresetének megfelelően marasztalja a megjelölt jogcímek szerint. „Harmadlagosan” kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Kifejtette, hogy a jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett kereset körében az alperesek jogellenes magatartására nem hivatkozott. Két különböző jogot kívánt érvényesíteni, az alapul szolgáló tények azonban lényegében ugyanazok. Amennyiben az I. rendű alperes magatartását az elsődleges kereseti kérelmében jogellenesnek is állította volna, az elsőfokú bíróság akkor sem utasíthatta volna el azt az általa hivatkozottakra tekintettel, mert a tévesen megjelölt jogcím nem köti, a követelése alapjául szolgáló tényeket pedig előadta. Az elsődleges kereseti kérelmet tehát érdemben kellett volna vizsgálni és ha az elsőfokú bíróság azt állapítja meg, hogy az I. rendű alperes jogellenes magatartást tanúsított, akkor kártérítés címén kellett volna kötelezni, ellenkező esetben a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére vonatkozó szabály alapján lett volna helye a marasztalásának.

Egyetértett a felperes azzal, hogy az árverési vétel hatályával történt tulajdonszerzés vonatkozásában a Vht. 157. §-ának, illetve a régi Ptk. 120. §-ának a rendelkezései az irányadók. Azáltal, hogy a bíróság az árverésen kívüli értékesítést megsemmisítette, arra jogot alapítani nem lehet, ebből kifolyólag az I. rendű alperesnek vissza kell térítenie a megsemmisített árverésen kívüli értékesítés alapján jogalap nélkül megszerzett pénzösszeget. A régi Ptk. 361. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, az I. rendű alperes vagyoni előnyhöz jutott, mivel a II. rendű alperes a saját munkadíjának levonása után átutalta részére a felperesi jogelőd által megfizetett összeget. Az árverési értékesítés jogerős megsemmisítésével arra többletjogot alapítani nem lehet, így az előny megszerzése jogalap nélkül történt. Az I. rendű alperes a pénzösszeghez a felperesi jogelőd vagyonának rovására jutott, az ugyanis az ingatlan tulajdonjogát nem szerezhette meg, és az általa megfizetett vételárat sem kapta vissza.

A felperesi jogelőd oldalán a vagyoni hátrány az általa kötött engedményezési szerződés időpontjában is fennállt. E körben az elsőfokú bíróság kirívóan tévesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, iratellenes megállapításokat tett és a jogszabályokat tévesen alkalmazta.

Téves az a megállapítás, hogy 2006. március 31-én a perbeli ingatlan tulajdoni hányadot a jogelődje már megszerezte, így „hozzájutott” azon vagyontárgyhoz, amelynek korábban a végrehajtás keretében megfizetett vételárat kárként kívánta érvényesíteni. A megsemmisített árverési értékesítés alapján ugyanis az ingatlan

15270/78140 tulajdoni hányadát szerezte volna meg, míg az elsőfokú bíróság által felhívott két jogügylet alapján csak összesen 15110/78140 tulajdoni hányadot szerzett, részben csere útján. A csereszerződés vonatkozásában az elsőfokú bíróság sem állapította meg, hogy beszámítás történt, az adásvételi szerződés pedig igazolja, hogy a bruttó 87.500.000 Ft vételárat megfizette. Beszámítás nem volt a szerződő felek között, amit a **Z. Zrt.** felszámolója is alátámasztott a nyilatkozatával.

A beszámítás tényét az elsőfokú bíróság **B. R.** tanúvallomására alapította, a tanú azonban erre vonatkozóan nem nyilatkozott. Több, mint hét évvel a szerződés megkötése után nem is emlékezhetett megfelelően a vételár kiegyenlítésének módjára egy olyan ingatlan vonatkozásában, amely tekintetében számtalan végrehajtási és peres irat keletkezett. Elmondása szerint az ügyet nem ő intézte, a jogviszonyok bonyolultsága pedig jogász számára is nehezen követhető. A tanú a korábbi peres eljárásra és a végrehajtással kapcsolatos nyilatkozata tartalmára sem emlékezett, és tévesen nyilatkozott a felperessel létrejött engedményezési szerződés megkötésének időpontjára is. Nem állította, hogy a vételárat rendezték, csak azt, hogy rendezni fogják, és azt sem mondta, hogy beszámításra került volna sor. Azt sem tudta megjelölni, hogy az ügyletben a felperesen és rajta kívül a **Z. Rt.** vagy a **W. Kft.** vett-e részt. A tanúvallomás mindezek alapján a teljes bizonyító erejű magánokiratokban (ingatlan adásvételi szerződés, a **Z. Rt.** tulajdonjog bejegyzést engedő nyilatkozata) foglaltak megdöntésére nem alkalmas. A könyvelési kartont sem lehet egyértelmű bizonyítékként figyelembe venni az okirati jelleg hiányosságai, illetőleg a tartalma miatt. Az ott alkalmazott jelölések eltérő fizetési módot is jelenthetnek.

Téves a bizonyítékok értékelése során annak figyelembe vétele, hogy a perben nem szereplő **W. Kft.** hogyan értelmez egy jogszabályt a végrehajtás megszüntetése iránti kérelmével kapcsolatosan. A 2008. június 8-ai nyilatkozatának szövegéből a beszámításra következtetni nem lehet, de az sem eredményezhetné, hogy az I. rendű alperes megtarthatja a birtokába került vételárat. A **W. Kft.** 2005. október 21-ei levelében pedig azt írja, hogy az árverési vevők a vételárat visszakapják, tehát jövő időben fogalmaz, ebből kifolyólag beszámítás nem történt. Nem lehet erre következtetni abból sem, hogy a **W. Kft.** hozzájárult a zálogjoga törléséhez, ez ugyanis nem jelenti egyben a zálogjog alapjául szolgáló követelés megszűnését, a követelésnek pedig más jelentős dologi biztosítékai is voltak.

A régi Ptk. 296. §-ának (1) bekezdése határozza meg, hogy beszámításra a jogosulthoz intézett nyilatkozattal kerülhet sor, ilyen nyilatkozat azonban nincs az iratok között, arra nézve még utalás sincs a peranyagban. Az elsőfokú bíróság olyan követelést kívánt beszámítással elszámolni a felperesi jogelőd és a **Z. Zrt.** között amely nem kettőjük jogviszonyából ered. A jogelődjenek az iratok alapján az I. rendű alperessel szemben állt fenn a követelése. Ebből kifolyólag a beszámítás nem csak ténybelileg nem történt meg, de jogilag sem valósulhatott meg. További feltétele lett volna, hogy a beszámítással érintett követeléseknek lejárnak kell lenniük. A felperesi jogelődnek 2005. június 30-ig kellett teljesítenie az adásvételi szerződés alapján, ezen időpontot megelőzőn pedig nem volt lejárt követelése a **Z. Zrt.**-nek vele szemben. Figyelemmel arra, hogy a bejegyzés iránti kérelem 2005.

június 15. napján már benyújtásra került a földhivatalba, a teljesítés ezen időpontra megtörtént. Mindezek alapján beszámítással a felperesi jogelőd vagyoni hátránya a később 14950/78140 tulajdoni hányadra kötött adásvétel útján sem szűnt meg. Nincs adat arra nézve sem, hogy az adásvételi szerződés ellenszolgáltatás nélkül ment volna teljesezésbe. Sem a felperes, sem a jogelődje tartozásátvállaláshoz nem járult hozzá, így ezt a vagyoni előnyt továbbra is az I. rendű alperes köteles visszatéríteni. A visszatérítéssel az árverési értékesítés megsemmisítése után számolnia kellett. Nem mentesíti ez alól, hogy a végrehajtás alá vont saját követelését a **W. Kft**-re engedményezte, a kötelezett oldalán ugyanis alanyváltozás nem történt.

A másodlagos kereset vonatkozásában a felperes lényegében elfogadta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy az I. rendű alperes jogellenesen járt el, és hogy a kár az adott időpontban bekövetkezett. Utalt rá, hogy a kár összege okiratokkal bizonyított. Álláspontja szerint azt, hogy a kár megtérült, az I. rendű alperesnek kellett volna bizonyítani, erre azonban nem került sor.

A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem vonatkozásában a felperes abból indult ki, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének. Nemleges bizonyítást a joggyakorlat nem ismer, ezért azt, hogy a kára fennáll, hogy a tartozásátvállaláshoz nem járult hozzá, illetőleg az engedményezett nem az I. rendű alperes volt, nem bizonyíthatta. Az alpereseknek kellett volna ugyanakkor azt igazolniuk, hogy akár a vagyoni hátrány, akár a kár megtérült, illetőleg hogy az I. rendű alperest terhelő tartozás átvállalásához a felperes, illetőleg jogelődje hozzájárult.

Az elsőfokú bíróság kioktatása csak általánosságban történt, annak ellenére, hogy többször kérte a per folyamán, hogy tájékoztassa a bizonyításra szoruló tényekről. Végül az elsőfokú bíróság ítélete mégis azt állapította meg, hogy egyes állításait nem bizonyította, ez pedig olyan lényeges eljárási szabálysértés, ami a tárgyalás megismétlését teszi szükségessé. A beszámításnak kiemelt jelentősége volt a jogügylet elbírálásánál az elsőfokú bíróság szerint. Amennyiben ezt tudja, további bizonyítást is felajánlott volna, hiszen az okiratok és a tanúvallomások közötti ellentmondásokat fel lehetett volna oldani például a **W. Kft.** ügyvezetőjének vagy a **Z. Zrt.** vezérigazgatójának a meghallgatásával.

A Pp. 220. §-a szerint megjegyezte a felperes azt is, hogy az elsőfokú ítélet alapvető formai hiánya, hogy az eljáró bíróságot nem tartalmazza, mert azt nem Fővárosi Bíróságnak, hanem Fővárosi Törvényszéknek hívják 2012. január 1. napjától. Ezt meghaladóan a bíróságok az ítéletüket nem a Magyar Köztársaság nevében hozzák ezen időponttól kezdődően.

Végül a másodfokú eljárás során csatolta a felperes a Győri Ítéltábla által hozott Pf.I.20.237/2003/14. számú ítéletet, amely a **P. Kft.** által indított perben született hasonló tényállás alapján és a jelen per I. rendű alperesét jogalap nélküli gazdagodás címén marasztalta a bíróság.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai alapján, az elsőfokú eljárásban előadott védekezését

fenntartotta.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett a II. rendű alperessel szemben hozott rendelkezése, ezt az ítéletábra a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése és 253. § (3) bekezdése alapján nem érinthette. Nem vizsgálhatta ezért egyebek mellett azt sem, hogy a felperesnek volt-e eljárásjogi lehetősége a II. rendű alperessel szemben feltételes kereseti kérelem előterjesztésére.

A fellebbezés nagyobb részben alapos.

Az ítéletábra elsődlegesen a hatályon kívül helyezésre irányuló felperesi indítványt vizsgálta, figyelemmel arra, hogy annak megalapozottsága esetén az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatára nem lett volna lehetőség. A felperes ebben a körben eljárási szabálysértésre hivatkozott, amely abban az esetben teszi indokoltá az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése {Pp. 252. § (2) bekezdés}. A peres iratokból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésére hivatkozással csak általános jellegű tájékoztatást adott a felek részére a bizonyításra szoruló tényekkel kapcsolatosan (24-II. sz. jegyzőkönyv). Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy a tájékoztatásnak konkrét tényállításokra kell irányulnia, az ilyen tájékoztatás elmulasztása azonban nem teszi szükségessé a hatályon kívül helyezést, ha megállapítható, hogy a felek tisztában voltak azzal, hogy mely tényeket kell bizonyítaniuk. Az adott esetben ezt az egyes perbeli nyilatkozataik egyértelműen alátámasztják, különös tekintettel arra, hogy az ellenérdekű fél által vitatott tényállításaik vonatkozásában a bizonyítási indítványaikat elő is terjesztették. Megállapítható ez kétséget kizáróan a felperes és az I. rendű alperes vonatkozásában egyaránt. A későbbiekben kifejtettekre is tekintettel a bíróság rendelkezésére állnak azok a bizonyítékok, amelyeken a releváns tényállás alapul, ezért a felperes által megjelölt fenti okból a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése nem szükséges.

Hasonlóképpen nem indokolja a hatályon kívül helyezést, hogy az elsőfokú bíróság határozatának első mondatában nyilvánvaló elírás folytán tévesen jelölte meg a hatályos elnevezését - ami helyesen szerepel a határozat ügyszáma felett -, illetőleg a korábbi gyakorlat szerint a Magyar Köztársaság nevében hozta meg a döntését. Ezek a formai kifogások az érdemi döntés eljárási és anyagi jogi alapját nem érintik.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú határozatot érdemben vizsgálta.

A megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a csatolt iratok, illetve a felek egybehangzó nyilatkozata alapján a II. rendű alperes a felperesi jogelőd által megfizetett 70.000.000 Ft-ból és a P. Kft. által megfizetett 180.000.000 Ft-ból összesen 222.184.971 Ft-ot utalt át az I. rendű alperes részére, és a végrehajtási költség levonása után a fennmaradó összeget - 12.346.616 Ft-ot - az adósnak fizette ki.

A Zala Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2004. április 28. napján kelt Pkf.20.599/2004/2. számú végzését az I. rendű alperes 2004. június 14-én vette át.

Az I. rendű alperes és a W. Kft. között 2005. április 20-án létrejött engedményezési szerződés szerint a végrehajtási eljárás során az engedményező számlájára befolyt 222.184.971 Ft az engedményest illeti. Mivel a befolyt összeg és az engedményezés összege megegyezik, a feleknek egymással szemben nincs követelésük. Az engedményes kijelentette, hogy részletesen megismerte a követelés, valamint biztosítékai keletkezésének, eddigi kezelésének körülményeit, ide értve a folyamatban lévő eljárások iratanyagát is.

A Veszprémi Törvényszék 2013. május 24-én kelt 7.P.20.248/2013/4-1. számú ítéletével egyebek mellett a jelen per I. rendű alperesét kötelezte, hogy fizessen meg a P. Kft. felperesnek 146.373.179 Ft-ot és járulékait. Határozata indoklásában megállapította, hogy a vételár idő előtti felosztása következtében a P. Kft. által megfizetett 180.000.000 Ft-ból 159.973.179 Ft jelen per I. rendű alpereséhez, 8.889.564 Ft az adóhoz került. A 13.600.000 Ft erejéig alapos beszámítási kifogásra tekintettel marasztalta jelen per I. rendű alperesét a fenti összegben. A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla Pf.I.20.237/2003/14. számú ítéletével az elsőfokú határozatot ebben a részében megváltoztatta és a marasztalás összegét 159.973.179 Ft-ra felemelte. Megállapította, hogy a beszámításnak a kamatköveteléssel szemben van helye.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból a később kifejtett indokok alapján az ítéltábla mellőzi annak megállapítását, hogy a felperes jogelődje a Z. Rt-vel 2005. június 1. napján megkötött adásvételi szerződés szerinti vételár megfizetése során az általa a korábbi végrehajtási eljárásban az I. rendű alperes részére megfizetett vételárat be kívánta számítani, ezt az adós elfogadta, és ehhez az I. rendű alperes jogutódja is hozzájárult.

Mellőzi továbbá annak megállapítását, hogy a F. Kft-nek a II. rendű alperes részére kifizetett, majd általa az I. rendű alperes részére átadott 65.675.417 Ft és járulékai visszafizetésére irányuló követelése 2006. március 31-én már nem állt fenn.

Az így kiegészített, illetve pontosított tényállás alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével nem ért egyet.

A felperesnek az I. rendű alperessel szemben előterjesztett elsődleges és másodlagos keresetében csak az érvényesített jog volt különböző. Elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére, másodlagosan kártérítésre tartott igényt. Mind a keresetleveléből, mind a perbeli nyilatkozataiból egyértelműen megállapítható, hogy a követelése ténybeli alapja mindkét esetben ugyanaz volt. Arra hivatkozott, hogy az árverési vétel hatályával történő eladás alapján általa megfizetett 70.000.000 Ft megjelölt részét a II. rendű alperes az I. rendű alperes, mint végrehajtást kérő részére továbbutalta. A bíróság jogerős határozatával az árverésen kívüli értékesítést megsemmisítette, ebből következően tulajdonjogot nem szerezhettek, így az I. rendű alperesnek vissza kell fizetnie a részére átutalt összeget. Mindezek alapján az ítéltábla nem osztja az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy az előadott tényállás és az abból levont igényérvényesítés között diszkrépancia állt fenn, és az elsődleges kérelem az előadott tényállítások bizonyítása esetén sem foghatott volna helyt. Nem a tényelőadás, hanem a jogi

minősítés körében kell értékelni azon felperesi nyilatkozatokat, melyek szerint az I. rendű alperes jogellenesen járt el. Az érvényesített jogot a felperesnek a keresetlevelében meg kell jelölnie. Abból következően, hogy elsődlegesen jogalap nélküli gazdagodás címén érvényesítette az igényét, éppen az következik, hogy nem minősítette jogellenesnek az I. rendű alperes marasztalását. Az eljáró bíróság feladata, hogy elbírálja akár az elsődlegesen, akár a másodlagosan érvényesített jog alapján helye van-e az I. rendű alperes kötelezésének. Mindezek alapján az elsődleges jogcímre alapított igényt érdemben kellett vizsgálni az I. rendű alperes ellenkérelmében kifejtettek figyelembe vételével.

A régi Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése értelmében aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni. Helyesen hivatkozott tehát a felperes arra, hogy jogalap nélküli gazdagodás megállapítására akkor van jogi lehetőség, ha a vagyoni előny kimutatható, ezen előny megszerzése jogalap nélkül történt, és az előnyhöz a kötelezett más rovására jutott. Az I. rendű alperes nyilvánvalóan gazdagodott a felperesi jogelőd által megfizetett és a II. rendű alperes által a részére átutalt összeggel. A végrehajtást kérő a végrehajtás során befolyt összegre jogosult, ezért az I. rendű alperes a végrehajtási eljárás során - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - jogellenes magatartást nem tanúsított. A bíróság jogerős döntése által vált csak nyilvánvalóvá, hogy a gazdagodása jogalap nélküli volt, ezért a visszatérítési kötelezettség terheli. Nem lehet vitás az sem, hogy a gazdagodás a vételárat átutaló felperesi jogelőd rovására történt.

A jogalap nélküli gazdagodás általános jogkövetkezménye a jogalap nélkül megszerzett vagyoni előny visszatérítésére vonatkozó kötelezettség keletkezése, amelynek indoka az, hogy a vagyoni előny megtartására a gazdagodó nem rendelkezik jogcímmel. A visszatérítésre az jogosult akinek a rovására a gazdagodás történt. Az I. rendű alperes védekezése lényegében arra irányult, hogy a visszatérítési kötelezettségét harmadik személy - a **W. Kft.** - átvállalta, és a tartozásátvállaláshoz a felperesi jogelőd hozzájárult. Másodsorban a felperesi jogelőd a 2005. június 1-jén kötött adásvételi szerződés alapján őt terhelő vételár fizetési kötelezettségébe beszámította az adott összeget, ezért ezen jogügylet következtében a követelése ellenértékéhez a tulajdonjog formájában hozzájutott.

Az I. rendű alperes a 2005. április 20-án kelt szerződéssel a **Z. Rt.** adóssal szembeni követelését engedményezte a **W. Kft.**-re, mégpedig a végrehajtás során befolyt összeggel azonos vételár fejében. Az engedményezéssel tehát a követelés került ki a vagyonából, a befolyt összeget a **W. Kft.** engedményes által kifizetett engedményezési vételárként tartotta nyilván a későbbiekben. Az engedményezési szerződést kötő felek kifejezetten rögzítették, hogy tisztában vannak a végrehajtási eljárás alakulásával, amiből az következik, hogy mindketten tudatában voltak annak is, hogy az addig befolyt összegek tekintetében az I. rendű alperest a visszatérítési kötelezettség terheli. Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy ez a szerződés rá, mint a tartozás jogosultjára csak akkor hatott volna ki, ha ahhoz ő vagy jogelődje kifejezetten hozzájárul. Ezen hozzájárulás hiányában a kötelezett személye nem változott meg.

Az I. rendű alperes a rajta nyugvó bizonyítási teher ellenére nem tudta alátámasztani a perben, hogy a **W. Kft.**-vel kötött engedményezési szerződés a

jogosulttal szemben hatályos tartozásátvállalást is tartalmaz. Helyesen utalt rá az elsőfokú bíróság, hogy az ehhez szükséges háromoldalú megállapodást nem csatolta, az általa hivatkozott 2004. június 10-ei egyeztetést nem bizonyította. Nem csatolt továbbá a felperesi jogelőd, vagy a felperes részéről olyan okiratot, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a felperes jogelődje jelölte volna ki az engedményest, és ennek során, ilyen módon járult hozzá a tartozás átvállalásához. Az elsőfokú bíróság mérlegelésével ebben a körben az ítéltábla maradéktalanul egyetért, és azt a másodfokú eljárásban az I. rendű alperes sem vitatta.

Nem nyert bizonyítást az sem, hogy a felperes követelése beszámítás útján megtérült. A felperes helyesen hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy a régi Ptk. 296. §-ának (1) bekezdése értelmében a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését a jogosulthoz intézett, vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal számíthatja be a tartozásába. Így a jogelődje és a Z. Rt. között létrejött adásvételi szerződés teljesítésének nincs jelentősége a perben érvényesített követelés vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a felperes jogelődje a Z. Rt.-vel kötött adásvételi szerződésből eredő vételár fizetési kötelezettségét beszámítással egyenlítette ki. Ez szükségszerűen azt jelenti, hogy a feleknek egymással szemben voltak olyan pénzkövetelései, amelyek kiegyenlíthették egymást. A Z. Rt. követelhetette a felperesi jogelődtől a vételárat, a felperesi jogelőd F. Kft. pedig azt az összeget, amelyre az I. rendű alperes engedményezése folytán vált jogosulttá. Az I. rendű alperes azonban maga sem állította a perben, hogy közvetlenül a F. Kft.-re engedményezte volna a végrehajtás alá vont követelését. Súlytalan az a hivatkozása, hogy az „érintett felek” - a W. Kft., az E. Kft., a Z. Rt. tulajdonosaként az R. Kft. -, illetve a felperes perbeli jogi képviselője között kapcsolat áll fenn. Az I. rendű alperes a követelését a W. Kft.-re engedményezte. A felperesi jogelőd F. Kft. és a W. Kft. önálló jogi személyek, jogosultságaik, illetőleg kötelezettségeik teljesen elkülönülnek a tulajdonosaik, illetve egyéb „érintettek” személyétől. Arra tekintettel, hogy a Z. Rt.-nek a felperesi jogelőd felé fennálló tartozása nem nyert bizonyítást, a beszámítás sem ténybelileg, sem jogilag nem valósulhatott meg, illetőleg nem lehetett kihatással a perben érvényesített követelésre. B. R. tanúvallomása, a Z. Rt. könyvelésének adatai, a W. Kft. mint végrehajtást kérő végrehajtás megszüntetésére irányuló kérelme, valamint a felperes megszüntetéshez való hozzájárulása, a felperesi igényérvényesítés időpontja közvetlenül és ítéleti bizonyossággal nem támasztják alá, hogy a felperes jogelődjének volt a Z. Rt.-vel szemben fennálló és az I. rendű alperestől, mint engedményestől származó követelése, amit be is számított a vételárba. Az ítéltábla ezért mellőzte az elsőfokú ítélet tényállásából a beszámítás létrejöttére és ezáltal a követelés megszűnésére vonatkozó megállapításokat.

Az I. rendű alperes tehát a védekezésének ténybeli alapját nem tudta alátámasztani, bizonyítási indítványa pedig nem volt, illetve az indítványait visszavonta. Utal ugyanakkor az ítéltábla a Győri Ítéltábla Pf.I.20.237/2013/14. számú ítéletére, amelyből megállapítható, hogy a P. Kft. által indított perben az I. rendű alperes által előterjesztett hasonló védekezés alapján a jelen elsőfokú eljárás során lefolytatottnál szélesebb körű bizonyítási eljárás sem vezetett arra az eredményre, hogy a rendelkezésre álló okiratok által rögzítetteken túl további

körülmények kétséget kizáróan megállapíthatók legyenek. Az első fokon eljáró Veszprémi Törvényszék meghallgatta tanúként Dr. F. Á-t és Sz. Z-t, igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki, és értékelte a Z. Rt. iratait, és mindezek alapján nem tudta megállapítani, hogy milyen módon realizálódott az I. rendű alperes gazdagodása az R. Kft-nél, illetve rajta keresztül a felperesnél. Azt sem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy a W. Kft-vel létrejött engedményezési szerződés megkötésében azon per felperese bármilyen módon közreműködött volna. A bizonyítékok mérlegelésével a Győri Ítélőtábla, mint másodfokú bíróság egyetértett.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítélőtábla arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes visszatérítési kötelezettsége jogalap nélküli gazdagodás címén fennáll, az az elsőfokú bíróság megállapításával szemben nem szűnt meg a felperes és a jogelődje közötti engedményezési szerződés megkötése előtt, ezért az elsőfokú bíróságnak a kártérítési felelősség vonatkozásában kifejtett érvelését a fentieket meghaladóan nem vizsgálta. Megállapítható volt ugyanakkor az is, hogy az I. rendű alperes a végrehajtási eljárás során jóhiszeműen járt el, ezért a visszatérítési kötelezettsége csak akkor következett be, amikor nyilvánvalóvá kellett válnia a számára, hogy a gazdagodása jogalap nélküli. Ez akkor történhetett meg, amikor a Zala Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság az árverésen kívüli értékesítés megsemmisítéséről szóló elsőfokú határozatot helybenhagyta, illetve amikor az I. rendű alperes ezen másodfokú határozatot átvette, vagyis 2004. június 14-én. Ezen időponttól számított 5 éven belül érvényesíthette a felperes a követelését, és ezen időponttól kezdődően terheli az alperest a kamatfizetési kötelezettség. A fentiekből az is következik, hogy a felperes követelése nem évült el.

Alapos volt az I. rendű alperesnek a kereset összegszerűségével kapcsolatos kifogása. Nem volt vitás a perben, hogy a vételárként kifizetett 250.000.000 Ft-ból 222.184.971 Ft-ot kapott, a végrehajtási költség levonása után fennmaradó összeget - 12.346.616 Ft-ot - pedig a II. rendű alperes az adós részére fizette ki. A Veszprémi Törvényszék 7.P.20.248/2013/4-1. számú, a Győri Ítélőtábla Pf.I.20.237/2003/14. számú határozatával jogerőre emelkedett és a jelen ügyben eljáró bíróságot is kötő ítéletéből megállapítható, hogy a P. Kft. által kifizetett 180.000.000 Ft-ból 8.889.564 Ft-ot kapott az adós. Ebből következően a felperes által kifizetett 70.000.000 Ft-ból az adós 3.457.052 Ft-ban részesült (12.346.616 - 8.889.564), ezzel az I. rendű alperes nem gazdagodott, ezért a rá eső végrehajtási költségekre is tekintettel 62.218.365 Ft-ot köteles a felperes részére megtéríteni a régi Ptk. 301. §-ban meghatározott mértékű kamattal. A felperes keresete a régi Ptk. 301/A. §-a szerinti kamat vonatkozásában nem volt alapos, mert a hivatkozott rendelkezés csak a gazdálkodó szervezetek szerződéses jogviszonyaiban alkalmazható.

Mindezek alapján a felperes 95 %-ban pernyertes lett, ezért az I. rendű alperes a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányában köteles megfizetni a részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése alapján megállapított 2.170.000 Ft ügyvédi munkadíjból, valamint a lerótt

900.000 Ft kereseti illetékből álló perköltség rá eső részét.

A fentiekre tekintettel az ítélőtábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet a II. rendű alperesre vonatkozó nem fellebbezett részében nem érintette, az I. rendű alperes vonatkozásában részben megváltoztatta, és az I. rendű alperest a rendelkező részben foglaltak szerint marasztalta.

A másodfokú eljárásban a felperes fellebbezése 95 %-ban eredményre vezetett, ezért az I. rendű alperes a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányában köteles megfizetni a részére 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése alapján megállapított 1.085.000 Ft ügyvédi munkadíjból, valamint a lerótt 2.500.000 Ft kereseti illetékből álló másodfokú perköltség rá eső részét.

Budapest, 2014. június 11.

. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sándor Ottó s.k.
Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő